

Ion JURCA ROVINA

Timișoara

Seducție sincretică pentru public

Mai târziu ca oricând, Teatrul Național din Timișoara a scos primul spectacol în premieră (națională), al actualei stagiuni, la 1 decembrie (cu două avanpremiere). Explicabil, întrucât abia după venirea la conducerea instituției a câștigătoarei concursului, Maria Adriana Hausvater, textul scenic al lui Terry Johnson, după romanul lui Charles Webb, **Absolventul**, a fost dat în lucru în regia Mihaelei Lichiardopol. Aproximativ o lună și jumătate de repetiții, timpul acreditat regizorilor cu contracte din lumea teatrului, adică o nouă viziune de abordare a unei montări și la Timișoara. Tentația celebrului film cu titlu omonim (cu 7 nominalizări la „Oscar“ și „Oscar“-ul pentru regizorul Mike Nichols, ca și 5 Globuri de aur) motivează opțiunea pentru varianta scenică a lui Johnson (cu prima ieșire la rampă în 2000, la Londra), dar se arată a fi și copleșitoare. Cred că față de însuși textul adaptării pentru teatru.

Spectacolul Mihaelei Lichiardopol cu *Absolventul* este orientat spre publicul tânăr. Ca atare, nu personajul feminin puternic ocupă prim-planul ecranului, ci tânărul sedus într-o experiență erotică. Ei îi revine doar lecția de seducere, cu povestea de pe scenă, amplificată în proiecții filmice în fundal. Până aici e bine. Numai că cealaltă dimensiune, imprevizibilă, a iubirii între el și fiica dezaxatei Mrs. Robinson, nu este susținută într-un timp real al dramaticului și e soluționată expozitiv, în grabă, în afara unei interiorizări credibile. Cei doi tineri apar brusc într-o relație sentimentală, cu palide declarații scenice, dar mai impresionabili în imaginile ecranate, cu stop-cadre ale chipurilor expresive atunci când intervine trauma descoperirii anterioarei acuplări. De aici, subiectul intră și sfârșește într-o veritabilă telenovelă. Nici vina sau morala și nici chiar nunta pregătită „părintește“ cu alt mire, nu-i mai desparte pe Benjamin Braddock și Elaine Robinson. *Story american* ce depășește (prin eludare) drama. Este porțița lăsată și de textul adaptării.

Spectacolul are însă o salvare în fața spectatorului care este sedus, la rândul lui, prin sincretismul montării, în care jocul e ținut vioi, tineresc, plăcut, în centrul unei vrăji a imaginii filmice și muzicii (live, cu solistă). Cadru scenografic al Getei Medinski oferă soluția întâlnirilor într-un loc al exercițiilor de forță, o sală de fitness, cu spațializare pentru proiecții și efecte tehnice. Ceea ce poate sugera că Mrs. Robinson e o intrusă aici, agresivitatea ei fiind marcată din start de către interpreta, Claudia Ieremia, supusă în plus (chiar datorită vârstei mai tinere) să convingă în rol nu neapărat că e seducătoare, ci că personajul ei se află într-un grad avansat de degradare morală. Oliviu Cristian (debutant la timp potrivit într-un asemenea rol) e acolo, în pielea unui Benjamin dorit ca trufanda; timiditatea îi este firească, ca și provocarea tentației, iar interiorizarea îndrăgostirii cu fervoare pasională îi este sprijinită de efectul de pe ecran. Nu în aceeași măsură necesar în evoluția Robertei Popa Ionescu, cu expresivități filigranate în naiva, ingenua sa Elaine, stresată apoi de descoperiri șocante, între iubire pură și compromis. Relevant este momentul când jocul din scenă se suprapune contrapunctic cu foto-imaginile mărite ale chipurilor în prim-plan ale îndrăgostiților. Ce spuneam? Seducere.

Între interpreții implicați (nu repet în ce anume poveste), Romeo Ioan (*Mr. Braddock*) sugerează cu un umor interior un tată (american) relaxat în principii, iar Paula Maria Frunzetti, o supusă soție (*Mrs. Braddock*), pe când Ion Rizea poartă printre ceilalți soțul condamnat (*Mr. Robinson*). Pentru primele trei roluri, distribuția are și dubluri. Trebuie remarcate ca profesioniste și de efect expresiv proiecțiile semnate de Andreea Medinski Niculescu, Dalibor Milova, Maricel Carson.

Nu prin acuitatea sau rezolvarea melodramei (telenovelei), ci prin seducția lui sincretică (textul e doar o componentă), spectacolul se arată că are priză la publicul acesta căutat cu fervoare, de care teatrul are atâta nevoie.

Teatrul Național Timișoara – *Absolventul* de Terry Johnson. Traducerea: Petre Bokor. Regia: Mihaela Lichiardopol. Scenografia: Geta Medinski. Light design: Florian Putere. Muzica: DJ Seba1394/Tina. Distribuția: Oliviu Cristian (*Benjamin Braddock*), Claudia Ieremia (*Mrs. Robinson*), Roberta Popa Ionescu (*Elaine Robinson*), Ion Rizea (*Mr. Robinson*); Paula Maria Frunzetti (*Mrs. Braddock*), Romeo Ioan (*Mr. Braddock*). Invitați, clienți sală de fitness: Mirela Puia, Ciprian Lungu, Victor Manovici, Ana Maria Cojocaru, Ana Maria Pandele, Benone Viziteu. Premiera națională: 1 decembrie 2005.

În compensație, lecturi

Ca o compensație parcă (nu chiar întâmplătoare), în contraponderea acestui gen de spectacol sincretic în care și cea de-a șaptea artă își strecoară... chipul, Naționalul timișorean a plusat, în acest început de stagiune, cu două lecturi de piese. Răzbunarea *textului*, am putea zice, prin acest gen de „teatru-spectacol al cuvintelor“, cum îl numea Ion-Ardeal Ieremia, regizorul celor două lecturi ale pieselor *Cvartet* de Heiner Müller, și *Români*, de Lars Noren. Texte diferite. Primul, al dramaturgului german (cunoscut în special pentru *Mașinăria Hamlet*), frizează un existențial erotic, neantic, cu inversiuni psihice (cele două personaje se transpun, prin dialog sau scriindu-și, unul în psihicul sau senzațiile celuilalt) și patologice perversiuni, într-o unire până la dispariție a ființelor. Supuși acestui efort de parcurs al cuvintelor au fost actorii Claudia Ieremia și Ion Rizea, aflați ei înșiși în dificultatea de a-și imagina eventualul spectacol. Al doilea, al dramaturgului suedez contemporan, aduce în scenă doi tineri români eșuați pe sol american, întâlniți cu alt cuplu așijderea lor, toți într-o tarare existențială fără ieșire. Mai aproape de un spectacol-lectură, cu mișcare și expresie în naunțări, au evoluat Romeo Ion, Ana-Maria Cojocaru, Roberta Popa Ionescu, Colin Buzoianu.

Comună le este celor două texte agresivitatea limbajului, cu mai mult sau mai puțin justificate expresii licențioase, lăsând să apară în aceeași sete de libertate și întrebarea: până unde, totuși? Încercarea regizorului de a dialoga cu ascultătorii, tineri în special, reduși ca număr la a doua lectură, n-a adus vreo lămurire. Ne aflăm în Studioul de lecturi (Sala Moruzan) al Naționalului, din al cărui proiect semnat de Codruța Popov citez: „Puțin mai aproape de viscerale creației decât un spectacol finit. Puțin mai imperfect, puțin mai adevărat. În Studioul de lecturi ne întâlnim cu texte de strictă actualitate. Texte scrise de oameni din toată lumea, oameni tineri – și nu vorbim de o tinerețe strict biologică – oameni creativi, care au ceva de spus.“ Chiar: așteptăm și texte din dramaturgia noastră de azi, și a celor din Timișoara. Trebuie că or fi...